

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-
Betuwe
t.a.v. Dagelijks Bestuur
Postbus 73
4100 AB Culemborg

UW KENMERK

UW BRIEF VAN 9 april 2025

ONS KENMERK GZDGCB2596024/2596057

VERZENDDATUM

CONTACTPERSOON F. Verkade

TELEFOONNUMMER 0345-477700

TEAM Advies

ONDERWERP Zienswijze Jaarstukken 2025 en Ontwerpbegroting 2027 Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe

Geacht bestuur,

In goede orde ontvingen wij uw Jaarstukken 2025 en Ontwerpbegroting 2027. Wij hebben kennisgenomen van deze documenten en die behandeld in onze raadsvergadering van 11 juni 2026. In deze zienswijze gaan wij eerst in op de ontwerpjaarrekening en daarna op de ontwerpbegroting.

Ontwerpjaarstukken 2025

Wij hebben kennisgenomen van uw jaarstukken over het jaar 2025. In uw inleiding geeft u aan dat 2025 werd gekenmerkt door vele ontwikkelingen, met als belangrijk moment het besluit in december 2025 tot definitieve uittreding van de gemeente Tiel. Wij begrijpen dat dit van uw organisatie een groot aanpassingsvermogen heeft gevraagd en invloed heeft gehad op de uitvoering van uw taken.

Het jaarrekeningresultaat 2025 sluit met een positief saldo van € 574.000. Hoewel dit een kleiner overschot is dan in het voorgaande jaar, blijft het bedrag aanzienlijk. Wij vragen daarom uw blijvende aandacht voor het belang van realistische en doelmatige ramingen, zodat ongewenste overschotten zoveel mogelijk worden voorkomen en beschikbare middelen optimaal worden benut.

U stelt voor om € 100.000 van het resultaat te reserveren voor informatieveiligheid, waarvan uitvoering pas in 2026 kan plaatsvinden vanwege uitstel van wet- en regelgeving. Zonder deze resultaatbestemming zijn er in 2026 onvoldoende middelen beschikbaar voor de uitvoering van voorgenomen activiteiten. Gezien het toenemende belang van informatieveiligheid achten wij deze reservering noodzakelijk.

Tegelijkertijd vragen wij nadrukkelijk uw aandacht voor de uitvoerbaarheid van de geplande activiteiten rondom informatieveiligheid. Uit de jaarstukken blijkt dat bij complexe projecten vertraging kan ontstaan wanneer niet alle randvoorwaarden tijdig beschikbaar zijn. Dit vraagt om duidelijke keuzes in prioritering, inzet en beschikbare capaciteit. Wij verzoeken u daarom om de raad tijdig te informeren over de uitvoerbaarheid van deze activiteiten en over eventuele keuzes of herschikkingen die daarbij aan de orde zijn.

U stelt voor het resterende deel van het resultaat terug te geven aan de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Culemborg betreft dit een bedrag van € 121.818. Wij kunnen instemmen met de voorgestelde resultaatbestemming en de (gedeeltelijke) teruggave aan de gemeenten.

Ontwerpbegroting 2027

Hieronder geven wij in een aantal punten onze zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 weer.

Samenwerking met raad

Met de start van deze bestuursperiode is een deel van de leden van de gemeenteraad nieuw gestart. Regionale samenwerking blijft voor ons van groot belang: alleen in een sterke regio kunnen we maatschappelijke opgaven effectief aanpakken en onze ambities voor inwoners en ondernemers waarmaken.

De recente verkiezingen hebben in veel raden nieuwe leden gebracht, voor wie het werken met gemeenschappelijke regelingen nieuw is. Dat vraagt extra aandacht voor heldere uitleg en een zorgvuldige informatieopbouw. Wij waarderen het dat veel GR'en hier al actief in ondersteunen via introducties en toelichtingen.

Wij benutten graag de ruimte die is gelaten voor nieuwe keuzes en gaan hierover graag met u in gesprek. Daarbij is het voor ons belangrijk om tijdig inzicht te krijgen in komende thema's, opgaven en besluitmomenten, zodat wij onze kaderstellende rol goed kunnen vervullen.

Bij grote of complexe onderwerpen vragen wij om waar mogelijk een trapsgewijze aanpak, met eerst een beeldvormende fase en later besluitvorming. Dit helpt alle raadsleden om onderwerpen zorgvuldig te begrijpen en te wegen.

Wij zien uit naar een constructieve voortzetting van de samenwerking en waarderen het meedenken over verdere versterking van informatievoorziening en betrokkenheid van de raden.

Taakstelling

De financiële situatie van gemeenten staat onder druk en vormt een aanzienlijke uitdaging. Het zogenoemde ravijnjaar 2028 komt in zicht, waarin gemeenten door een forse daling van rijksmiddelen structureel minder financiële ruimte krijgen. Ook is een volledige compensatie voor loon- en prijsstijgingen niet gegarandeerd.

Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden hebben gemeenten reeds ingrijpende ombuigingen doorgevoerd en zullen zij ook in 2027 verdere maatregelen moeten treffen. Gezamenlijk hebben we daarom ook gekeken naar de taken en middelen van verbonden partijen. Afgelopen jaar heeft u hier invulling aangegeven op basis van het kader dat de gemeenten in hebben meegegeven. Dit kader voorziet in een lagere gemeentelijke bijdrage van 1,5% in de begrotingsjaren 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar een 3,0% lagere bijdrage vanaf 2028. Dit kader blijft dus van kracht voor het begrotingsjaar 2027.

Wij constateren dat in uw ontwerpbegroting de invulling van de taakstelling voor 2027 ontbreekt. In de ambtelijke afstemming hierover heeft u aangegeven de taakstelling, evenals in 2026, te kunnen realiseren door uitstel van de vervanging van de ICT-infrastructuur. Wij merken daarbij op dat uitstel van noodzakelijke ICT-investeringen niet zonder meer gelijk staat aan het realiseren van een taakstelling en kan leiden tot hogere risico's en (latere) kosten. Wij verzoeken u om in de definitieve begroting 2027 de taakstelling te verwerken en daarbij inzicht te geven in de risico's van het uitstellen van deze investeringen en de manier waarop deze risico's worden beheerst. Zonder deze verwerking en onderbouwing kan dit voor ons aanleiding zijn om niet in te stemmen met de begroting.

Verdeelsystematiek

Wij constateren dat het aandeel van Culemborg in de generieke bijdrage stijgt als gevolg van de verdeelsystematiek, waarbij een groot deel van de kosten wordt verdeeld op basis van het aantal gebruikersaccounts. Het aandeel van Culemborg in het totaal aantal accounts neemt toe van 24,97% naar 26,99%, mede doordat het aantal accounts in Culemborg stijgt en bij andere gemeenten daalt. Dit leidt ertoe dat, ondanks een daling van ons aandeel in andere verdeelsleutels zoals het aantal formatieplaatsen, onze bijdrage per saldo toeneemt. Deze mate van fluctuatie achten wij onwenselijk, zeker gezien onze financiële positie. Wij gaan hierover dan ook graag met u in gesprek, met als doel te komen tot een meer stabiele en voorspelbare verdeling van de kosten.

Indexering

Op 10 maart 2026 heeft het college u een brief gestuurd naar aanleiding van de motie *Uitgaven gemeenschappelijke regelingen niet meer laten stijgen dan de inkomsten uit het Gemeentefonds*. In deze brief staat dat de bijdrage aan uw regeling in 2027 maximaal met 2,53% zou mogen stijgen, gelijk aan de verwachte groei van de Algemene Uitkering. Wij constateren dat de toegepaste indexering in de ontwerpbegroting hoger is dan de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027. Dit komt mede door de nieuwe financieringssysteem voor gemeenten, waarin loon- en prijsontwikkelingen niet meer automatisch meestijgen met de rijksuitgaven.

Wij begrijpen dat u vanwege het hoge aandeel personeelskosten en reeds lopende taakstellingen beperkte ruimte heeft om deze indexatie neerwaarts bij te stellen. Lagere indexatie betekent voor de GR – en dus ook voor ons – feitelijk het maken van keuzes in taken en serviceniveau. Maar voor meerdere gemeenten in de regio leidt de

mismatch tussen gemeentelijke inkomsten en GR uitgaven tot financiële druk binnen de eigen begroting.

Wij respecteren de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027. Tegelijkertijd vragen wij om in 2026 samen een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringssystematiek voor 2028 en verder. Hierin willen wij gezamenlijk:

- de relatie tussen indexering, taakinhoud en serviceniveau bespreken;
- rekening houden met verschillen tussen GR'en;
- werken aan voorspelbaarheid voor zowel gemeenten als GR'en;
- afstemmen hoe wordt omgegaan met jaren waarin loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan de macro-economische ramingen.

Overige onderwerpen

2027 wordt een uitdagend jaar voor de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe. Naast het continueren van de reguliere dienstverlening staat dit jaar in belangrijke mate in het teken van de ontvlechting van de gemeente Tiel. Deze uitdagende situatie komt in de ontwerpbegroting naar ons oordeel slechts beperkt tot uitdrukking. Daarbij gaat het onder meer om de mogelijke financiële, personele en organisatorische effecten hiervan en de risico's voor de continuïteit en het serviceniveau in de overgangsfase.

Daarnaast kan dit leiden tot (tussentijdse) bijstelling of herziening van de begroting wanneer de ontvlechting van Tiel deels al in 2027 plaatsvindt. Wij vragen u daarom om de raad actief en tijdig te informeren over mogelijke wijzigingen in 2027 en duidelijk te maken welke momenten in 2027 aanleiding kunnen zijn voor bijstelling van de begroting. Dit achten wij van belang om onze kaderstellende en controlerende rol zorgvuldig te kunnen blijven vervullen.

Slot

Wij vernemen graag uw reactie op de punten uit deze zienswijze. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
De griffier

De voorzitter

D. van der Harst

M.A. Mulder